„Ogólne Zasady Współpracy z Laboratorium" oraz formularze zleceń dostępne są na stronie www.katowice.wiw.gov.pl i w Punkcie Obsługi Klienta.

Kryteria przyjęcia próbek do badań mikrobiologicznych, parazytologicznych i sekcyjnych:

1. Próbki dostarczane do badań mikrobiologicznych powinny być świeżo pobrane, dobrze zabezpieczone, opisane i jak najszybciej przywiezione do laboratorium. Próbki powinny być dostarczone do laboratorium zgodnie z obowiązującymi przepisami i prawidłowo wypełnionym obowiązującym protokołem pobrania próbek (dotyczy wszystkich rodzajów próbek).
2. Zalecane jest zachowanie warunków chłodniczych:
   - wymazy - próbka powinna być pobrana na wymazówkę z podłożem transportowym, jeżeli takiego brak, wymaz należy dostarczyć do laboratorium niezwłocznie po pobraniu;
   - próbki kału, mleka i moczu przyjmuje się w sterylnych pojemnikach;
   - pasze powinny być pobrane reprezentatywnie w ilości co najmniej 0,5 kg;
3. Próbki od rodzin pszczelich wykazujących objawy kliniczne zgnilca amerykańskiego powinny stanowić plaster lub jego wycinek o powierzchni co najmniej 20 cm^2 (5cmx4cm) zawierający w komórkach jak najwięcej chorobowo zmienionego lub martwego czerwia. Próbka nie powinna zawierać miodu. Każdą próbkę należy umieścić w papierowym opakowaniu i oznakować w sposób pozwalający zidentyfikować rodzinę, z której została pobrana. Wskazane jest, aby opakowanie zewnętrzne próbek stanowiło twarde, kartonowe pudełko zabezpieczające je przed zgnieceniem. Do pakowania próbek nie należy używać materiałów utrudniających przepływ powietrza takich jak torby plastikowe, folia aluminiowa, opakowania szklane lub metalowe. Opakowania te sprzyjają rozwojowi pleśni i utrudniają wykonanie badań. Pobrane próbki należy przechowywać i transportować w temperaturze poniżej 0°C.
4. Laboratorium nie bierze odpowiedzialności za ryzyko związane z przesyłaniem materiału biologicznego pocztą. Wymagane jest, aby materiał taki był dostarczony do badań osobiście, kurierem lub przesyłką specjalną. W przypadku dostarczania próbki drogą kurierską, próbkę należy odpowiednio zabezpieczyć przed uszkodzeniem. **Nie przyjmuje się przesyłek żywych zwierząt**.
5. Nie pobiera się materiału od żywych zwierząt w laboratorium.
6. **Okres oczekiwania na sporządzenie sprawozdania z badań uzależniony od rodzaju badania i zwykle wynosi** (dni robocze):
   - badanie parazytologiczne skóry i kału – do 7 dni;
   - badanie mikrobiologiczne – do 7 dni;
   - badanie pasz i karm dla zwierząt – do14 dni;
   - badanie osypu i pszczół – do 10 dni;
   - badanie miodu i czerwiu w kierunku zgnilca amerykańskiego – do 21 dni;
   - badanie urzędowe w kierunku brucellozy bydła – do 2 miesięcy;
   - badanie w kierunku wykrywania pałeczek *Salmonella* – 10 dni.

7. Wyniki badań drogą telefoniczną podaje się tylko i wyłącznie po potwierdzeniu tożsamości osoby uprawnionej do ich otrzymania, przy zachowaniu zasady płatności gotówką podczas przyjęcia próbek do badań, bądź dokonania przedpłaty przelewem po uzgodnieniu ceny telefonicznie.

Próbki należy pobrać, w zależności od kierunku badań, zgodnie z procedurą i planem określonymi w odpowiednich przepisach prawnych i tylko próbki pobrane prawidłowo tj. spełniające warunki określone w tych przepisach będą podstawą do uzyskania ważnych (miarodajnych) wyników.

Kierunek badania/ metoda badania	Kryterium przyjmowania próbek do badań
Ogólna liczba drobnoustrojów Metoda płytkowa	Badania usługowe: Wymazy czystościowe ZWD pobrane z powierzchni 25 cm^2; Puch minimum 20 g.
Liczba grzybów w temp. 25 °C Metoda płytkowa	
Obecność zgnilca amerykańskiego *Paenibacillus larvae* Metoda hodowlana z potwierdzeniem mikroskopowym i biochemicznym	Badania usługowe i urzędowe: Próbki od rodzin pszczelich wykazujących objawy kliniczne zgnilca amerykańskiego powinny stanowić: • **Plaster** lub **jego wycinek** o powierzchni co najmniej 20 cm^2 (5 cm x 4 cm) z chorobowo zmienionym czerwiem (próbka plastra powinna zawierać jak najwięcej chorobowo zmienionego lub martwego czerwia, nie powinna zawierać miodu); • próbki plastrów umieszczone w papierowych opakowaniach chroniących przed zgnieceniem, umożliwiającym przepływ powietrza i oznakowane w sposób pozwalający zidentyfikować rodzinę, z której zostały pobrane. Próbki **miodu**, zapasy pokarmu: • 50 g; • próbki miodu umieszczone w zakręcanych pojemnikach;

	W przypadku dostarczenia różnych próbek, muszą być one umieszczone w osobnych opakowaniach. Próbki powinny być dostarczone do laboratorium zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dotyczy badań usługowych i urzędowych.
Obecność i identyfikacja pałeczek z rodzaju *Salmonella* Metoda uzupełniona testami biochemicznymi i serologicznymi	Badania <u>usługowe</u>: Próby właścicielskie (badania drobiu w kierunku pałeczek *Salmonella* powinny zawierać: • stada hodowlane kur: 2 x 150 g kału lub 5 par okładzin na obuwie (minimum 2 próbki złożone); • stada niosek towarowych kur: 2 x 150 g kału (chów klatkowy) lub 2 pary okładzin na obuwie (chów ściółkowy lub wybiegowy); • stada brojlerów kur: 2 pary okładzin na obuwie; • stada indyków rzeźnych: 2 pary okładzin na obuwie.
Obecność i identyfikacja pałeczek z rodzaju *Salmonella* Metoda uzupełniona testami biochemicznymi i serologicznymi	Badania <u>urzędowe</u>: **Stado hodowlane kur:** • 2 x 150 g kału lub (chów klatkowy lub ściółkowy) lub 5 par okładzin na obuwie (2 pary + 3 pary), (chów ściółkowy lub wybiegowy) minimum 2 próbki złożone; • próbka kurzu pobrana zwilżonymi tamponami o całkowitej powierzchni min. 900 cm^2 + 1 para wymazów podeszwowych lub • próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych po 25 g z pojemnika lub • wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników transportowych (bez wyściółki) lub • pisklęta padłe – nie więcej niż 20 szt. (zalecane min. 5 szt.). **Stado niosek towarowych kur:** • 2 x 150 g kału (chów klatkowy) + 150 g kału próbka dodatkowa; • 2 pary okładzin na obuwie (chów ściółkowy lub wybiegowy) + 1 para okładzin na obuwie próbka dodatkowa lub • 100 g kurzu lub tampony o powierzchni 900 cm^2 z kurzem + 150 g kału lub • 100 g kurzu lub tampony o powierzchni 900 cm^2 z kurzem + 1 para okładzin na obuwie; • pisklęta padłe – nie więcej niż 20 szt. (zalecane min. 5 szt.);

	• próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych po 25 g z pojemnika lub • wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników transportowych (bez wyściółki). **Stado brojlerów kur:** • 2 pary okładzin na obuwie lub • 100 g kurzu lub tampony o powierzchni 900 cm^2 z kurzem + 1 para okładzin na obuwie. **Stado indyków rzeźnych:** • 2 pary okładzin na obuwie lub • 100 g kurzu lub tampony o powierzchni 900 cm^2 z kurzem + 1 para okładzin na obuwie. **Skuteczność dezynfekcji po stwierdzonym wyniku dodatnim:** wymazy powierzchniowe : • 4 z podłoża; • 4 z naroży; • 3 z karmideł; • 2 z systemu wentylacyjnego; • 2 z magazynu jaj (nie dotyczy brojlerów i indyków rzeźnych).
Występowanie zmian anatomopatologicznych – badanie sekcyjne	Badania usługowe: • Do badań sekcyjnych przyjmowane są **zwłoki o masie** nie przekraczającej 20 kg. Zwłoki zwierząt **padłych w wyniku choroby**, dostarczone jak najszybciej, **opisane i opakowane** osobno w sposób zapewniający szczelność w materiał wykluczający kontakt ze środowiskiem. W przypadku **zlecania badań mikrobiologicznych** sztuki nieleczone substancjami przeciwdrobnoustrojowymi lub po okresie karencji (zalecane). Podać datę upadku. • **Wycinki narządów** zwierząt **w ilości** umożliwiającej dokonanie oględzin, **opisane i opakowane** osobno w sposób zapewniający szczelność w materiał wykluczający kontakt ze środowiskiem. W przypadku **zlecania badań mikrobiologicznych** – od sztuk nieleczonych substancjami przeciwdrobnoustrojowymi lub po okresie karencji (zalecane). Podać datę upadku.

	• **Zwłoki oraz wycinki** do czasu dostarczenia do laboratorium **przechowywać** oraz **transportować** w temperaturze chłodniczej chroniąc przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych. Zwłoki mogą być mrożone. • Laboratorium **nie przyjmuje** zwłok **w rozkładzie gnilnym** uniemożliwiającym ich wiarygodną ocenę. • W przypadku konieczności przekazania **zlecenia drogą elektroniczną** bądź **faksem**, wymagane jest wcześniejsze telefoniczne ustalenie kierunków badania oraz wskazanie płatnika. • Nie wydaje się zwłok po badaniu sekcyjnym (w sytuacjach wyjątkowych, na prośbę klienta i za zgodą Kierownika Pracowni Patologii i Mikrobiologii zwłoki są wydawane bezpośrednio firmie kremacyjnej).
Badania mikrobiologiczne dla potrzeb klinicznych	Badania usługowe: **Próbki kliniczne**: • Pobrane z miejsc predylekcyjnych dla oczekiwanego czynnika: - wymazy – próbka powinna być pobrana na wymazówkę z podłożem transportowym, jeżeli takiego brak, wymaz należy dostarczyć do laboratorium niezwłocznie po pobraniu; • Pobrane jałowo, **opisane** i **opakowane** osobno w sposób zapewniającym szczelność w **jałowy materiał** wykluczający kontakt ze środowiskiem; • Pobrane przed zastosowaniem środka przeciwdrobnoustrojowego lub po okresie karencji (zalecane). Badania urzędowe: Próbkę w kierunku **brucelozy** stanowi płód lub pobrane przez PLW narządy płodu. Próbki do badań w kierunku ***Listeria* spp.** stanowią chorobowo zmienione narządy wewnętrzne, mózg, rdzeń kręgowy lub poroniony płód. • Narządy lub ich wycinki **opisane, opakowane** w sposób zapewniający szczelność **w materiał** wykluczający kontakt ze środowiskiem. • Narządy do czasu dostarczenia do laboratorium **przechowywać** oraz **transportować** w warunkach chłodniczych lub zamrozić.

Badania parazytologiczne – pasożyty zewnętrzne, pasożyty wewnętrzne	Próbki **głębokich zeskrobin naskórka** pobrane na granicy zmian skórnych lub w miejscach predylekcyjnych dla pasożytów skórnych. • Materiał umieścić w suchej probówce lub w opakowaniu papierowym. • Materiał pobrany na podłoże transportowe nie będzie przyjęty do badania. Próbki **kału** pobrane od zwierząt lub **kał pobrany z jelit** w trakcie badania sekcyjnego. Materiał umieścić w opisany, szczelny, sterylny pojemnik.
Badania mykologiczne-dermatofity	Próbki **głębokich zeskrobin naskórka** pobrane na granicy zmian skórnych. **Włosy** wyrwane (nie wycięte!) ze zmian wraz z mieszkami włosowymi. • Materiał można pobrać po uprzedniej dezynfekcji badanego miejsca 70% alkoholem. • Materiał umieścić w suchej probówce lub w opakowaniu papierowym. Materiał pobrany na podłoże transportowe nie będzie przyjęty do badania
Badania parazytologiczne – pasożyty pszczół	Próbki **pszczół** do badań powinny zawierać: • Warroza: 200-300 pszczół; • Nosemoza: nie mniej niż 60 pszczół; • Choroba roztoczowa (akarapidoza): nie mniej niż 50 pszczół. Próbki umieścić w papierowych opakowaniach. Można zamrozić. W jednej kopercie umieścić pszczoły z jednego ula. W przypadku próbek z kilku uli każda koperta powinna być wyraźnie oznakowana numerem ula. Próbki **osypu** do badań w kierunku warrozy, nosemozy, choroby roztoczowej (akarapidozy) powinny zawierać całość materiału zgromadzonego na dennicy ula: • Spadłe w sposób naturalny pszczoły; • Kawałki woskowych zasklepów z plastrów; • Kryształy cukru; • Łuseczki woskowe; • Grudki pyłku; • Martwe pasożyty.

	Próbki należy umieścić w papierowych opakowaniach. W jednej kopercie należy umieścić osyp z jednego ula. W przypadku próbek z kilku uli każda koperta powinna być wyraźnie oznakowana numerem ula.
Badania mikrobiologiczne - pasz	• Próbki pasz świeżo pobrane, dobrze zabezpieczone i opisane. • Powinny być pobrane reprezentatywnie w ilości co najmniej 0,5 kg. • Dotyczy badań usługowych i urzędowych.

	Imię i nazwisko	data	podpis
Opracował/a	Aleksandra Kobylańska	28.04.2023	Aleksandra Kobylańska
Sprawdził/a	Monika Brandwein	28.04.2023	
Zatwierdził/a	Małgorzata Błażejowska	28.04.2023	